

Občinska
knjižnica
Jesenice

Načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2024

(posodobljeno na osnovi izhodišč v Neposrednem pozivu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2024)

1. Izhodišča letnega nakupa knjižničnega gradiva

Osnova za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je strateški dokument Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice (2021) in strokovna priporočila v naslednjih dokumentih:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Uradni list RS, št. 28/23, v nadaljevanju Pravilnik,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03, v nadaljevanju Uredba)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 15. 3. 2018, v nadaljevanju Standardi),
- Manifest o splošnih knjižnicah (IFLA/UNESCO, 2022).

Občinska knjižnica Jesenice (v nadaljevanju knjižnica) je kot splošna knjižnica namenjena prebivalcem na območju občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, zato mora biti izbor gradiva čim bolj pester oziroma ustrezen željam in potrebam uporabnikov.

2. Cilji načrtovanega letnega nakupa knjižničnega gradiva 2024

Knjižnica letni nakup knjižničnega gradiva oblikuje v skladu s svojim poslanstvom in glede na opredelitve v dokumentu Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice. Najpomembnejši cilji nakupa so:

- kakovostna in uravnotežena knjižnična zbirka v osrednji knjižnici, ki bo podpirala informiranje, učenje in ustvarjalnost uporabnikov, razvoj bralne kulture in funkcionalne pismenosti;
- kakovostne knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah, ustrezne potrebam uporabnikov;
- uporabnikom omogočiti seznanitev s kakovostno založniško produkcijo;
- zbiranje in posredovanje gradiva in informacij o lokalni kulturni dediščini;
- pridobivanje gradiva, ki bo omogočalo različne dejavnosti za uporabnike knjižnice;
- uporabnikom omogočiti dostop do e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini;
- zajeti publikacije večine slovenskih založb;

- upoštevati strokovna merila in priporočila o obsegu prirasta v knjižnični zbirki.

Knjižnica z nakupom gradiva načrtuje pozitivne učinke za dejavnost:

- primeren obseg zbirke in prirasta glede na normative oziroma pretekle dosežke,
- povečanje izposoje knjižničnega gradiva oziroma obrata zbirke,
- povečanje števila članov glede na prejšnja leta.

Doseganje ciljev načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo odvisno od višine zagotovljenih namenskih sredstev občin in Ministrstva za kulturo (Ministrstvo), ponudbe in dosežene povprečne cene.

3. Vsebinska merila letnega nakupa v letu 2024

- Značilnosti lokalnega okolja in struktura članstva v knjižnici nakazujejo potrebe po knjigah za razvedrilo in zahtevnejše branje, gradivu naravoslovno-tehničnih strok (tradicija železarstva in strojništva, srednje strokovne šole) in medicine (bolnišnica, fakulteta za zdravstveno nego, srednja medicinska šola), družboslovju in humanistiki (gimnazija, srednja vzgojiteljska šola, socialni zavodi in osnovne šole), jezikoslovju (turizem – tuji jeziki), športu (predvsem gorništvu in zimski športi).
- Knjižnica načrtuje nakup splošnega strokovnega in poljudnega gradiva za vse generacije uporabnikov, ki bo podpiralo vseživljenjsko učenje, spodbujalo ustvarjalnost in vedoželjnost.
- Knjižnica načrtuje nakup vsaj 100 naslovov osrednjega slovenskega informativnega periodičnega tiska. Prav tako bo knjižnica omogočila dostop do informacij javnega značaja in informacij o dogajanju v lokalnem okolju vseh treh občin.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnega izvirnega slovenskega in prevodnega leposlovja za odrasle in mladino. Za najmlajše uporabnike bo izbirala kakovostna literarna dela z estetskimi ilustracijami, ki bodo v bralcih razvijala besedni zaklad in čut za lepo.
- Pri odločanju za nakup bo knjižnica upoštevala vsebine in knjige, ki jih bosta finančno podprli JAK in ARRS oziroma druge ugledne javne državne in evropske ustanove.
- Pri izboru knjižničnega gradiva bo upoštevala različne bralne zmogljivosti uporabnikov. V knjižnično zbirko bodo tako vključene knjige za začetno opismenjevanje in navajanje na knjige (npr. kartonke, otroške knjige z velikimi tiskanimi črkami ...), knjige za odpravljanje težav pri usvajanju bralne spretnosti (disleksija), knjige z večjim tiskom in podobno.
- Knjižnica bo pridobivala relevantno domoznansko gradivo vseh vrst.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnih filmov na DVD-jih, nakup zgoščenk s kakovostno glasbo pa zaradi pomanjkanja prostora in zmanjšanega zanimanja uporabnikov v zelo omejenem obsegu.
- Knjižnica načrtuje nakup e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini.
- V nakup bo vključeno 95 % gradiva, ki bo izšlo v letu 2024 (oziroma ob koncu leta 2023), starejše gradivo pa, če bo to kljub možnosti medknjižnične izposoje smiselno.
- Načrtovan nakup knjižničnega gradiva bo sicer upošteval priporočeno razmerje med strokovnim gradivom in leposlovjem (50 %, 50 %), kolikor bo to

mogoče, vendar bo doseganje razmerja odvisno od razpoložljivega denarja in ponudbe na tržišču. Poleg tega je v knjižnični mreži več manjših knjižnic, kjer je več potreb po gradivu za prosti čas in leposlovje kot pa po strokovnih delih.

4. Obseg nakupa knjižničnega gradiva

Izhodišče načrtovanega nakupa v letu 2024 so namenska sredstva v občinskih proračunih za leto 2024 in izhodišča Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna v letu 2024 Ministrstva za kulturo (MK). Izhodiščna cena za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je povprečna cena za gradivo v letu 2022, to je 24 EUR. Glede na pričakovana sredstva bo knjižnica lahko kupila 4.703 enote gradiva na fizičnih nosilcih oziroma 155 enot na 1.000 prebivalcev (30.262, SURS, 1. 1. 2023).

Načrtovani nakup knjižničnega gradiva za leto 2024 (4.703 enote) bo obsegal:

- 4.503 enot knjižnega gradiva (knjig in serijskih publikacij) in
- 200 enot neknjižnega gradiva oziroma:
 - 149 enot knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev in
 - 0,007 enote neknjižnega gradiva na prebivalca oziroma 7 na 1.000 prebivalcev - zaradi pomanjkanja prostora v osrednji knjižnici na Jesenicah, slabše ponudbe in manjšega zanimanja uporabnikov je tudi nakup manjši;
- 103 tekoče naslove informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- povprečno 15 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto.

Knjižnica načrtuje nakup gradiva na različnih medijih, in sicer 96 % tiskanih medijev in 4 % neknjižnega gradiva. (Tabela 1)

Tabela1: Predlog nakupa knjižničnega gradiva 2024

Predlog nakupa 2024	Število enot	na 1.000 prebivalcev	Delež v %
Knjižno gradivo	4.503	149	96
Neknjižno gradivo	200	7	4
Skupaj	4.703	155	100

V letu 2024 bomo uporabnikom omogočili izposajo e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini v sistemih Biblos in Audibook. Glede na povprečno ceno e-virov v letu 2022 in pričakovanih sredstev načrtujemo nakup 92 naslovov oziroma licenc e-knjig in 100 zvočnih knjig v slovenščini.

5. Porazdelitev novega knjižničnega gradiva v knjižnični mreži

Knjižnica ima osem organizacijskih enot: v občini Jesenice tri, v občini Kranjska Gora štiri in eno v občini Žirovnica. Nakup gradiva bo razdeljen po enotah glede na velikost, število uporabnikov oziroma prebivalcev na območju ter značilnosti okolja ter glede na namenska sredstva občin financerk in Ministrstva za kulturo. (Tabela 2)

Tabela 2: Porazdelitev načrtovanega nakupa gradiva 2024 v knjižnični mreži

Enote knjižnice	Vrste knjižničnega gradiva			Skupaj
	Knjige	Serijske publikacije	Neknjižno gradivo	
Jesenice	2.100	104	105	2.309
Dovje-Mojstrana	450	19	5	474
Gozd-Martuljek	1	7	0	8
Hrušica	85	12	2	99
Javornik-Koroška Bela	80	2	0	82
Knjižnica Matije Čopa Žirovnice	737	24	45	806
Kranjska Gora	850	32	43	925
Rateče	0	0	0	0
Skupaj enot gradiva	4.303	200	200	4.703

6. Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Pričakovana sredstva Občine Jesenice	40.000 €
Pričakovana sredstva Občine Kranjska Gora	28.152 €
Pričakovana sredstva Občine Žirovnica	19.000 €
Pričakovana sredstva Ministrstva za kulturo	30.262 €
Skupaj	117.414 €